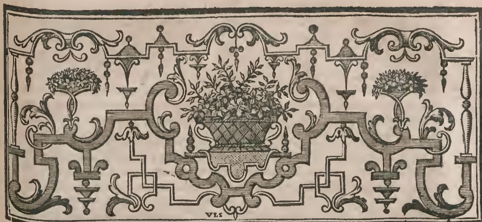
234

45

DEO OPTIMO, MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis, decimâ Januarii, 1726.

M. MICHAELE-LUDOVICO VERNAGE, Doctore Medico, Præside.

An malignæ Febri saphenæ sectio, Emeticum?

I.

EBRIS frequentissimus morbus, inflammationis comes individuus, omnium ferè acutorum morborum *essentia*, chronicorum symptoma, illorum effectrix, horum effectus. Illi sanescunt, dummodò causa Febris vasis fugerit, hi non eraduntur, nisi causa morbi, viscerum recessibus impacta, eradicetur. Frustrà Febrem horum affectuum comitem specifico debellare conaberis : ni morbi *essentiæ* idonea aptes, & amico jungas fœdere, medendo ægrescit. Febris non unus & simplex, sed multiplex & varius, pro typo, more, ægri ætate, *idiosyncrasiâ*, tempestate, epidemiâ constitutione, & symptomatum, quibus stipatur, serie & indole, morbus. Quoad typum, in varias abit species, incendii continuo, aut interrupto tenore, accessionum ritu dissimili, publico denique, aut privato viscerum damno. Indè nota in continuam & interpolatam Febris distinctio. Continua nonnunquam quo exarsit die extin-

guitur, nonnunquam in plures porrigitur. Ephemera cognitu difficilis, curatu perfacilis, levis in victu erroris, suppressæ, aut imminutæ, consuetæ egestionis soboles, utilis ut plurimùm morbus evadit. Naturæ enim molimen est, quo sanguis quas circumvehit sordes, circuitui motas, secretionibus obices nexuras, & omne vitium excoquit, sponteque in corporis oras abigit. Ideò sæpè, unâ luce transactâ, si sudor erumpat, compescitur, non reditura. Quæ in plures excurrit dies, si exacerbationes certis reviviscant periodis, continua audit periodica; si incertis, vaga & erratica, cui si frequens & inordinatus rigor intercidat, interni sæpè abscessûs pathognomonicum est signum. Pro more, benigna est, vel maligna Febris. Illa sæpè cum impetu minax proludit, & ad serenitatem citò vertitur, ni ægri incuriâ, aut exlege medentis methodo invalescat & exasperetur. Hæc mendax & insidiosa, falsâ benignitate ægrum decipit, securos fallit assidentes, Medicumque incautum & futuri ignarum ludit. Quæ manifestas laboranti naturæ præbet inducias, statis accessionum & decessionum vicibus excandescit, à continuâ non typo tantùm, sed materie & foco discriminatur. Qui enim corrupti humores assiduo è primis viis appulsu in sanguiferis vasis fervent, continuas; qui in bilis secretoriis, lymphaticis, remotisque à corde alveolis putrent, ob recurrentem novam statis temporibus fermentationem, intermittentes gignunt. Continuis magis obnoxii floridâ ætate virentes, & quorum feroci bile turget sanguis: intermittentibus, & imprimis quartanis, annis graves, temperamentoque segniores. Vere tumet sanguis, & se suo æstu despumat. Indè Febrium cohors, & varia *exanthemata*, quorum hâc tempestate facilior eruptio, felicior exitus. Sirio ardente, causus urit, maligna desævit. Autumno, morborum ferace, diuturnæ & pervicaces quartanæ vigent, quæ in hyemem productæ, sæpè in hydropa degenerant. Has qui solis febrifugis penitùs excidere sibi confidit, cæcutit, & ægrum vanâ spe lactat. Hæc aperientibus sociata mutuam sibi ferunt opem. Acri Hyeme, inflammatoriæ Febres, ut pleuritis, peripneumonia, angina, quas parit interclusus insensilis halitus, grassantur. Quæ epidemica, nempè ab aëris intemperie, & ciborum vitio, damnosior: quæ huic aut illi singularis, mitior. Febris denique variat, pro affectûs *essentiâ*, affectæ partis præstantiâ, & insolenti symptomatum ferocitate.

II.

QUI Febris causam nescit, hunc sanguinis natura latet. Abditam qui putat, nodum in scirpo quærit. Sanguis ex dissimilibus, quas promiscuè volvit, partibus, mole, figurâ, usu, & intestino conflictu dissidentibus, mutuâ contemperatione consentientibus, coalescit. Partium diversoria perlabendo, unicuique demensum largitur, proprio Marte cudendum, & juges instauraturum expensas, excrementum, vel frænum intestino motui injectutum, vel additurum stimulos, seponendum defert incerniculis. Quot excernendis scatet, tot corpus colis, vel intrò apertis, vel extùs hiantibus, præmunitur. Ea est affabrè textorum incerniculorum diversitas, ut ex iis utiles, functionibusque obeundis idonei liquores in vasa resorbeantur: rudes, necdum elaborati, incudi reddantur, novas eundo vires acquisituri; luxuriantes undique exhalent; dissociabiles protrudantur. An varia pororum glandularum configuratio, liquoris moli, figuræ congrua, diametrorum diversitas, peculiaria fermenta singulis affricta glandulis, mirum secretionis opus conficiant: an humor à natalibus secretoriis inditus, succo segregando congener, qui sibi affinem imbibat humorem, aversum amoveat, sub Judice lis est; ultima tamen, utpotè ingeniosiùs efficta & verisimilior, magis arridet. Omnium jurè functionum norma est *circulatio, circulationis* meta secretio, secernendorum opifex fermentatio; citò enim sanguis, quoquoversùm meabilis, obices sibi objiceret, & tandem stagnaret lutulentus, ni jugis principiorum, quibus viget, mobilitas, lenisque lucta inertes & otiosas partes incitaret, harum præpediret cohæsionem, puras ab inquinamentis secerneret, superfluas insensili evaporatione detereret. Fermentatio & circuitus, dispares licèt motus, amicè fœderantur, cùm ipsos inter certus est commensus, æquumque

libramen; tunc ſanguis inoffenſo curſu circuit,& functiones corporis intrà modum ſtant,quem ultrà citráque nequit conſiſtere recta valetudo. Si verò heterogeneorum humorum adventu,quorum ſæpè immenſam congerit molem ſtomachus,delirante appetitu plexus,illos inter motus,diſcordi concordiâ junctos,gratia diſſiliat, varii, pro diverſo fermentationis errato, morbi ingruunt. Languente inſpiſſantur ſucci, recto tramite non aguntur, lympha imprimis tenax reddita & diditu difficilis, in ſuorum inflexu vaſorum pigro lapſu repens, obliquas ſibi innectit moras, varioſque infarctus,chronicorum morborum, qui remediorum vim exercent, parentes ingenerat. Vividiore, ſanguis exæſtuans ita rapido & abnormi motu abripitur, ut glandularum oſtia præterlabendo tranſiliat, & varia, quibus turget, purgamenta ſecum revolvat confuſaneus, donec vim viribus exciens natura, vel proprio molimine,vel arte ſolerti,ad hujus magiſterium & exemplar compoſitâ,per varios helices vacuationi convenientes exigat. Cùm intrà vaſorum cancellos fluctuante morbi causâ, ſanguis tumultuatur, in ipſorum parietes tantùm arietat, & ſingulis partibus æquè infenſus huic illive labem non inurit, Febris continua ſimplex accenditur, cujus à nativo calor non gradu tantùm & materiâ, ſed & naturâ diſcrepat. Si verò propriis clauſtris coërceri impatiens, cùm in ſanguiferorum vaſorum Mæandris primitùs ſiſti nequeat, quòd major collectivè ſumptis propaginibus, quàm truncis, inſit diameter;lymphaticorum oſtia ſoli lymphæ pervia pulſet, globulos intrudit, retorto motu irremeabiles, quorum irruptio pacatum illius liquoris fluentum irritat, liberum præpedit curſum, inflammatoriam Febrem accerſit, pro partis textu, præſtantiâ, inflammationis gradu, magis minúſve periculi plenam. Inter inflammatorias, quæ primam in cerebro ſedem figit, & omnibus minatur partibus, maligna nuncupatur.

III.

ALIGNA Febris, non quòd in ægri præcordiis veneni quid deſæviat, vel malignam ægro aſſidentibus afflet auram, ſed quòd, velut ignis doloſo cineri ſuppoſitus, tacitè ſerpat, & ſe cæco intùs æſtu, miti extùs calore malignè diſſimulet; ideâ & ingenio, ob ſymptomatum anomaliam, à cœteris Febrium ſpeciebus diſſidet, nec ab ipſiſſimâ peſte, niſi ob remiſſiorem gradum, diſcriminatur. Varias ſe vertit in facies,variis illuſura modis.Deterioribus, quàm pro febrili fervore, ſtipata ſymptomatis, modò ſub plevritidis larvâ inchoat: æger dolore punctorio laborat, tuſſi ferinâ laceſſitur, ſanguinem excreat; modò abdominis inflammationem colico dolore mentitur, quæ in eo à ſyſtrophicâ diſcrepat, quòd non intentum, ſed tumidum & prominens, vix preſſu doleat, & renitatur; urinæ à ſanis non abludunt,niſi quòd vix ullum citò futuræ coctionis, aut ſperandæ criſeos indicium præ ſe ferant. Sæpè tertianæ intermittentis, ſæpiùs continuæ, utriuſque non rarò particeps, alternis diebus vehementiori exacerbatione,cujus prodromus eſt rigor recrudeſcens, hemitritæi formam induit. At virium repentina proſtratio, capitis gravitas, fugax ſæpè delirium, oculatos, & in arte recoctos, non eſſentiales eſſe morbos, ſed Febris malignæ ſymptomata evincunt. Sunt quos ſpecie tenùs valentes,verùm intemperantiæ vitiis onuſtos, repentè incautos obruit formidoloſa: luxurioſè enim paſti ſuſpecta debent habere bona ſua, quæ quia in eodem habitu ſubſiſtere, nec ultrà progredi poſſunt, ferè retrò quaſi ruinâ quâdam revolvuntur. Plurimos manifeſtâ functionum læſione comminutos adoritur. Multis ante invaſionem diebus membra ingraveſcunt; acrior eſt naturali calor; altior premit ſomnus, qui laſſitudinem non levat, ſed laborem facit; tumultuoſis jactantur ſomniis;nocturnus ſudor vel ipſos nimio uti alimento,vel purgatione indigere comprobat; marcet animus; torpet corpus, ſpontaneis laſſitudinibus, lumbagine imprimis, quaſſatur; lancinante, gravativo capitis dolore conflictantur. Turbato ſenſim functionum rhythmo, Febris cum rigore, ſæpè vix ſenſili horrore invadit, quem mox non urens, ſed adeò levis calor excipit, ut vix ſe febricitare ſentiat æger. Pulſus naturali ſimilis, ſed exilior & crebrior; urina colore, copiâ, inſtar ſanorum, ſed crudior; ſubita & abſque ratione virium depreſſio;

mentis ſtupor, ſenſuum hebetudo, ingens denique corporis pondus Febris malignitatem exhibent. Quò minor, in primo inſultu, rigor, eò contumacior, & periculoſior Febris. Si in primordio,ſudore diffluat æger, cùm non tàm maturi, ſubactive ſit ſucci vacuatio, quàm crudi, luxuriantis,& ſeri,ſanguinis vehiculi, expreſſio, morbi diuturnitatis, periculi index eſt. Si diarrhœâ laborat, cùm boni moris, cocti nempè & bilioſi humoris deturbatio, minùs pervicacem, feliciùs exituram portendit; hanc permittere, fovere, augere, ſi ſubſiſtat, promovere, notum in arte neophytis; comprimere, ſoli licitum ſe Medicum tantum profeſſo: cùm mali moris, crudi ſcilicèt, & cruoris intertexti lineamentis humoris profluvium, non coërcere ſtypticis, ſed avulsâ, diverſæ indolis mochlicis, quæ juſcula, variaſque potiones inquinat, materiâ, compeſcere artis apex eſt.

I V.

OCCULTA, naſcente morbo,Febris, progreſſo, vires ſumit & exerit; varioque conſpicuam ſe reddit, in ægri perniciem, ſymptomatum ſatellitio, ni à provido & multùm celeri artifice, in ipſiſſmet morbi incunabulis, cautum ſit. Exiguus, & ſubmiſſus in primò impetu pulſus, intenſior, citatior evadit, quòd ſpumoſior & in vaſorum parietes irritabilior inſurgat ſanguis, repetitis vaſorum ictibus refractus fortiùs urgeatur, rapidiùs volvatur. Carotidum vibrationes brachii arteriarum pulſibus vividiores, quòd inſilientis in cerebrum ſanguinis commeatui obices & repagula occurrant. Urinæ priùs copioſæ & limpidæ,plerumque rariores, rubræ, ſæpè inſtar jumentorum turbidæ effluunt, quòd impeditior excernendorum, bilis præſertim, cujus in hoc morbo coërcitæ & vitiatæ magna vis & potentia, ſecretio, protruſio, major proindè humorum confuſio. Corpus mordax calor deurit, quòd compreſſa inſenſilis,quæ cutem irrigat, evaporatio, vel inordinatus digerit ſudor, quòd ſtrictior priùs ſanguinis compages dirimatur, & principia diſſiliant. Muſculorum tendones, brachiorum inprimis, obrigeſcunt, ſubſultibus concutiuntur: manibus tremor incidit, vox tremula convulſionis, ferox, delirii auſpicium,quòd impetuoſior,inordinatior in nervorum ſyſtema ſpirituum]influxus. Sitis aut nulla, cum intensâ Febre, quòd ſæpè mens laboret, aut inexhauſta, & febrilis caloris modum exuperans, quòd paucior & acrioris ſalivæ proventus; lingua aſpera, exuſta, cum pulsûs mollitie, ſiccitate finditur, interni ſignum & effectus incendii. Mens unà cum corpore prægravatur, è ſuâ ſede dejecta oberrat; ad ſe non redit æger,niſi admonitus,mox incondita,nil cohærentia locuturus.Caput gravi ſopore detinetur, in quem excuſſus citò relabitur: ſuſurrans ſonitus aures ferit, ſæpè ſurditas occupat: facies à naturali multùm aliena, livore inficitur, quaſi corrugatur, vix in Febris augmento rubore ſuffunditur: oculi modò flammei ſcintillant, modò erratici languent; injuſſæ nonnunquam proſiliunt lacrymæ, quòd ſpiritus vel involuti, & torpidi in ſuis conceptaculis commorantur, ſenſui motuique impares, vel ſuccendiculis concitati, effrænati in nervos anomalo motu irruunt. Sunt quorum in remiſſione corpus univerſo tentatur frigore, ſegni torpet veterno, lecto affixum hæret immobile, in exacerbatione anxios,delirio quaſi æſtro percitos, ſpaſmodicis jactatos motibus, æſtuoſa torret Febris impotentia.Nonnullorum, externis algentibus, interiora uruntur, quòd ſanguinis major in internis vaſis, quàm in externis, æſtus fervorem fervoriſque ſenſum intùs adaugeat; quantò enim vividiùs bullit, tantò acriùs, ſalinarum colliſu molecularum, internæ partes igneſcunt. Sectâ venâ, ſanguis primò ſtillat, mox exilit ſpiſſus, inflammatorius; hanc ægrè fert primis vicibus evacuationem æger, in lipothymiam ſæpè concidit, non quòd exhauſtæ vires deficiant, ſed quòd ſub luxuriantis, & humorum æſtu turgentis ſanguinis mole gemant: impurum enim, & plethoricum corpus eumdem ac effœtum mentitur debilitatis ſenſum. Ideò repetitâ *epaphæreſi*, quaſi ex præcipiti levatæ reſarciuntur. Quantum enim Febrilis materiæ cum ſanguine demitur, tantum viribus additur. Parvum è naribus cruoris ſtillicidium altiùs in internis cerebri vaſis impacti, vix præ len-

tore currentis, illabente jugiter tenaciore firmati, & in externa redundantis sanguinis est indicium. Huic succedaneum cum nervorum distensione delirium ultima vitæ linea. Tumores nonnunquam circa alas & inguina, post aures inprimis erumpunt. Difficilè maturescentes, retrocedentes, ineluctabilis fati omina; prominentes, in suppuratum abeuntes, cerebri infarctûs vindices. Nonnunquam cutis in pustulas attollitur, vel maculis deturpatur; pustulæ vel quasi asperitates ut vesiculæ seminis milii speciem præ se ferentes, vel sudorum papulæ ἱδρῶα vocatæ, quæ cuti sublimes non suppurant, sed exsiccantur, excutiuntur; vel varis similes, si in acutum fastigiatæ, rubro circumcinctæ circulo, tempestivè maturescentes, distinctæ, nullis inimicis *ecthymatibus* aut petechiis interspersæ, cùm fausta sint sanguinem defœcantis, & morbi fermentum in corporis peripheriam extrudentis victricis naturæ molimina, in salutem decretoriæ; si sessiles, confertim erumpentes, citiùs maturescentes, erysipelate, herpete miliari, & variis maculis intertextæ; cùm irriti sint morbo succumbentis naturæ conatus, exitiosæ. Quæ non eminent, sed cutem tantùm inficiunt maculæ, vibicum instar, vel pulicum morsuris similes, cùm ultrà modum rarefacti, soluti, propriis limitibus contineri impotentis, & in lymphatica cutis vasa irrumpentis sanguinis sint effectus, cohibitæ transpirationis causa, infensissimæ, pro vario colore, nequiores. Sunt quos hujus Febris effera vis citò rapit, non ultrà septimum diem excurrit morbus, plerumque vix antè vigesimum judicatur, sæpè ulteriùs prorogatur. Cùm enim clam & obscurè irrepat, nec repentè ullâ crisi solvi potest: par enim ortûs & exitûs ratio. Nonnullos, longâ dierum serie intentis præcordiis, capite quasi lymphato, omnibus sensibus funeratis, pulsu attrito, tendonum subsultibus obscurato, vix in exacerbationibus, quæ crebrò recurrunt, micante, spasmis, indesinenti delirio lacessitos; hæmorragiâ, universo sudore, tutiùs biliosâ diarrhæâ, quasi ex ipsissimet funeribus, si principiis præsertim legitimâ obstitum methodo, emersisse usus prodidit. Si in cerebri meningibus primam fixit sedem inflammatio, cùm densa, contracta, sensûs & *elaterii* compos sit ipsarum compages, vividior est Febris, acrior calor, strictior pulsus, capitis dolor lancinans, rigidiores tendones, crebiores subsultus, & tumultuosior insania ingruunt: celerior coacti sanguinis, & in lymphatica incuneati vasa resolutio, vasorum expeditio, corruptio, meningum sphacelismus, citior proindè morbi exitus. Si cerebrum occupat, cum mollis, laxa, virtutis resilientis expers, & insensilis, licèt sensûs fons & organum, hujus visceris substantia, mollior pulsus, mitior calor, gravans capitis dolor, fugax delirium, rariores spasmodici motus, coma denique vigil stipantur; infarctus sanguis non adeò flammam inurit, impedita seriùs explicantur vasa, inflammatio aut in suppuratum vertitur, vel cerebrum exundante sensim sero submergitur; productior ergò morbi eventus. Apertis malignâ Febre extinctorum cadaveribus, cerebro tenaciùs inhærens pia meninx, vasa, quibus contexitur, vel oculorum aciem fugientia, varicum instar, sanguine distenta, rimosa, cerebri pars pure exesa, anfractus ventriculi seto turgidi, illæsis sæpè cæteris viscetibus, deteguntur.

V.

X hâc compendiosâ symptomatum, quæ malignæ Febri assident, & diverso gradu, variis morbi temporibus grassantur, syndrome, hujus causas depromere, peculiarem assignare focum non arduum est: his perpensis idonea colligere, & aptare remedia non operosæ plenum opus aleæ. Sanguis nempè vel malè elaboratorum succorum, quorum vitiosum sæpè cudit apparatum, primæ coctionis error, cæterarum functionum læsionis opifex, vel retenti pravâ alicujus incetniculi diathesi tacitè crescentis humoris congestione gravatus inspissatur & lentescit; crassioribus nec subactis imprægnatæ partibus sanguineæ molis fibræ arctioribus coeunt nexibus, coactæ, & in minimos vasorum cerebri tubulos, cujus oram densissimis ubique rivulis perluit sanguis, ægrè protrusæ moras nectunt tardigradæ, & eò faciliùs intricantur, quòd minor sit ex patte vasorum, quorum imbellis *elater*, resistentia; celeri & ex-

pedito prohibitus commeatu ſanguis vaſa adeò tumefacit, ut hujus viſceris quibus intertexuntur, glandulas coarctent, medullares anfractus plus æquò comprimant, & exiliſſimos nervorum canaliculos conſtringant. Denſior ſanguis & minùs vegetus vix ſubtilem pro ſpirituum materiâ laticem inſtillat. Spiritus, quorum varia, pro ſanguinis craſi, indoles, liquorum motûs & partium vibrationis auctores, nec jugiter ſecernuntur, nec in partes aſſiduâ motione radiant; undè pigra & imperfecta excernendorum elaboratio, ſecretio: colorum otio, excrementorum mole preſſus ſanguis, magis ac magis ſordet & concreſcit; æquabilis & ordinatus liquorum, qui ſanguinis inſpiſſationem ſummâ commutationum crebritate præcavebat, confluxus, partium conſenſus turbantur; reciproci motus languent, ſenſoria ſtupent, indè derivata virium jactura, & pulsûs debilitas, quæ quantùm in hoc morbo impedita ſit natura, & artis indiga, indicant. Jugi crudorum acceſſu, & heterogeneorum in vaſis profluentium humorum tumultu ſanguis efferveſcit, & cùm eo gradu tardentur ſecretiones, quo incitatur fermentatio, excernendis fœtus tumultuatur, bulliens cor & arterias vividiùs ferit, vaſa preſſis reluctantur ictibus; in cerebrum jaculatus jam tumefacta diſtendit vaſa, in ſanguiferis intricatum magis implicat, globulos in lymphatica protrudit, intruſos altiùs incuneat; diſtenta vaſa nerveas comprimunt & concutiunt fibras: non rectus fit, ſed divaricatus; non jugis, ſed interruptus; non undulatorius, ſed impetuoſus in nervos ſpirituum influxus. Indè delirium, ſpaſmi, coma, & cætera malignæ Febris conſectaria ſymptomata emergunt. Venæ - ſectio in genere luxuriantem circumcidit ſanguinis molem, æſtuantem compeſcit, è ſuo curſu deflectentem revocat. Febrem non curat, ſed curationem parat, & purgans, quòd continuæ fomitem radicitùs avellit, proſperos ducit ad exitus. Derivans ſeu parti affectæ propioris, aut cum eâ magis conſentientis venæ ſectio, ſi morantem in parte non educit ſanguinem, aut rapido novi torrentis affluxu non abducit, ipſam prægravat, & vel ingruentem accerſit inflammationem, vel factam adauget. Revulſiva non motos tantùm ſanguinis fluctus componit, ſed mutatâ determinatione, ipſius in infarcta vaſa incurſum retundit. Tutiſſima enim eſt fluxionum medicatio, ſanguinis influxum in laborantem partem tardari, refluxum citari, hæc certa ſunt revulſivæ beneficia. In malignâ Febre caput vehementer impetit ſanguis: ſegniùs, nec eâ, quâ cerebrum ſubivit copiâ, præ obicibus in commeatu objectis, venis reſorbetur; allatâ ſaphenæ - ſectione prout ægri vires ferunt, & morbi ſymptomata exigunt, repetitâ, inferiori vaſorum circulo inanitate, celeriùs & uberiùs, juxtà inconcuſſam motûs legem, versùs tuſæ venæ partem ſanguis prolabitur, lentiùs, parciùs in contrariam inſilit: ſanguinis mole levata cerebri vaſa reſiliunt, morantem ſubigunt, infarctum terunt, eliquatiorem efficiunt & in venas truſum circuitui reddunt: compreſſæ ſe efferunt glandulæ; faciliùs ſecreti, evolutiores, & in univerſum corpus infuſi ſpiritus operta recludunt incernicula, partium inſtaurant tonum. Sed à ſaphenæ ſectione in inferiora decubituum, Hippocratis partium conſidentiæ in malum detortæ ſenſum, morborum ſeminum in penitioribus abdominis viſcerum receſſibus collectorum, & ociùs ſeriùs progerminantium metus non deterreat. Hæc ſunt incondita ſyſtematum aucupis verba, imperitæ tantùm plebis terricula, non rectâ medendi methodo ſubnixi judicii argumenta. Fruſtrà ſaphenæ ſectione exundantem tenuare ſanguinem, & nimiâ ῥοπῇ in caput elatum revellere allaborabis, ni citò Febris fomitem purgante ſubducas. Humorum enim igniculis rareſcens & expanſus ſanguis majus, quàm luxurians, in vaſis ſpatium occupat, vehementiùs in ipſorum parietes impingit, & cerebrum vividiùs impetit, novos infarctus & inflammationes illaturus. Ut tempeſtivum ſanguinem educendi tempus exacerbatio, quòd tunc orgaſmo percitus ſanguifera nimis diſtendat & irritet vaſa, lymphatica irrumpere aut rumpere minetur, oppreſſas ægri vires erigat, & huic ferendæ vacuationi pares reddat: ſic molliſſimum purgandi remiſſio, quòd tunc defervente ſanguinis æſtu, fluxilius corpus, laxiores, quibus liber humoribus pateat exitus, ſemitæ, placidior humoris motio, major in viis purganti obviis collectio. At ea eſt in malignâ Febre

altiùs immersæ febrilis materiæ tenacitas, & partium inertia, ut cathartici irritam vim reddant. Catharticum igitur humores perturbat, movet, non promovet, nec infarctos valet meatus reserare. Præstantius contrà & efficacius in hoc morbo remedium mochlicum, si prægressa inprimis in primo morbi impetu vomendi proclivitas. Purgantis enim & stimuli vices gerit. Ideò licèt nec mole spectabilis, nec qualitate insignis sit vomitu rejectaneus humor, tantum ægro levamen affert. Dum enim suis aculeis nerveas ventriculi fibras vellicat & concutit, non tantùm internæ tunicæ rugis tenaciùs inhærentes humores amolitur, sanguini penitiùs immixtos liquando tenuat, & per varia incernicula, sæpe cutis spiracula, extrudit; sed & partium; *elaterem* spirituum *νάρκῃ* languentem erigit; fractum præsertim cerebri vasorum tonum instigat, systolen adauget: indè stagnantes, morantes quassantur, teruntur, & protruduntur succi: restaurato sanguinis & lymphæ circuitu, impeditæ extricantur glandulæ, compressæ spirituum orbitæ & tractus explicantur. Sed à purgatione in morbi primordio non avertat cruditatis metus, aut vana spes coctionis, quæ forsan futura non est. Dum enim viget natura, mitior Febris, leniora symptomata, non turgente tantùm materiâ, sed urgente morbo, humor Febris pabulum, avellendus. Est ubi per medios ignes maturanda purgatio. Concocta enim medicanda esse, non cruda, neque in principiis, malè intellectum, fallax est præceptum. Non enim coctus nocet humor, sed crudus. Coctum intellige fluidiorem redditum, secretum, à sanguinis fluento spontè in vias vacuationi convenientes delabentem, cujus denique acumen & impetum natura fregit: crudum contrà salibus asperum, cum sanguine confusum, in vasis ferocientem, ægrè secernendum, & citò, ne in nobilem partem cæco impetu desiliat, aut altiùs se infigat, exigendum. Nullus Febre malignâ, in principiis; crudior morbus, nullus in quo cruda magis Febrilis materia. Sæpe non turget, sed urget morbus. Coctionem igitur non expectet otiosus & malè feriatus Medicus. Crudum licet, nunquam fatiscente naturâ subigendum humorem in ipsissimet morbi incunabulis adoriatur. Tantæ molis opus citiùs, tutiùs, certiùs, depletis sufficienter saphenæ sectione vasis, & retorto sanguinis in cerebrum impetu, conficere mochlicum ratio comprobat, observationum genitor, & ferax usus evincit.

Ergo malignæ Febri saphenæ sectio, Emeticum.

Domini Doctores Disputaturi.

M. Joannes Besse, Dotariæ Hispaniarum Reginæ à Consiliis, & Medicus Primarius.

M. Joannes-Baptista-Thomas Martinenq.

M. Salvator Cluscard.

M. Antonius de Jussieu, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius, & Botanices in Horto Regio Parisiensi Professor.

M. Franciscus Pousse.

M. Claudius du Cerf.

M. Joannes-Baptista Silva, Serenissimi Ducis Borbonii Medicus Ordinarius.

M. Thomas-Bern. Bertrand.

M. Claudius Vergne, Scholarum Professor.

Proponebat, Parisiis, JOANNES-BAPTISTA DUBOIS Sanlaudæus-Constantiensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. M. DCC. XXVI.

Typis PHILIPPI-NICOLAI LOTTIN, Facultatis Medicinæ Typographi. 1726.